

N O R
F A X

Gunnar Randers Vei 24,
2007 Kjeller
Norway

post@norfax.no
66 80 00 60

Org. nr.
975 958 647

norfax.no

FDV Utopia - drift- og vedlikeholdsinstruksjoner

MATERIALER

Leskurets tak og vegger består av: Aluminiumsprofiler lakkert med en krom-fri lakkmetode - (Henkel Alodine 4850 non-chrome Polyesterpulver, fasadekvalitet, 80um GSB-Godkjent prosess), UV-beskyttet polykarbonat og herdet glass. Tetningslister av EPDM-gummi. Belysning er LED-brikker med driver.

GENERELL RENGJØRING

Leskuret krever i utgangspunktet minimalt vedlikehold under normal drift og miljøpåvirkning, men for å beholde leskurets optimale bruksverdi vil det kreves regelmessig rengjøring. Som regel bør rengjøring gjøres minst to ganger i året, hvis leskuret er plassert under trær kan det være nødvendig med rengjøring av taket oftere. Eventuell tagging bør fjernes snarest ved bruk av egnet tagge-fjerningsmiddel. Når leskuret rengjøres er det viktig at profiler, plater og tak rengjøres samtidig - og helst med samme rengjøringsmiddel.

VEGGER

Bemerk at alkaliske vaskemidler må unngås. Både aluminium og skivemateriale er følsomt overfor alkalier og må ikke utsettes for påvirkning av dette. Bruk bare milde vaskemidler med PH-verdi ca. fem for best resultat og lengst mulig levetid på leskuret.

TAK

Rengjør takplatene med varmt vann og en myk børste eller svamp. Høytrykksvasker med bred stråle kan brukes. Smuss kan lett fjernes med vanlig rengjøringsmiddel blandet med vann. Overflaten skylles så med vann. Fjern alle belegg med alge-fjerningsmidler med etterfølgende vask som beskrevet ovenfor. Rengjøring bør ikke gjøres i direkte sollys eller i temperaturer over +25 ° C . Rens takrenner regelmessig både vår og høst. Rensing av takrenner kan gjøres med kost eller høytrykkspyler. Sørg også for å spyle ut av nedløpsrør der dette er montert. Taket er designet for å tåle de mengder som beregnes som normalt

N Ö R F A X

snøfall i Norge og Sverige. Dersom taket blir utsatt for større mengder snø, som snødrev eller nedbør I tillegg til det vanlige, må taket ryddes for å unngå eventuell deformasjon.

BENK

Tre er et naturlig produkt som forandrer seg hele tiden. Fargeforskjeller, uregelmessigheter og riper er hva massivt tre er preget av. Treet reagerer på endringer i fuktighet og både absorberer og avgir fuktighet ettersom årstidene endres. Vedlikehold er en forutsetning for at treet funksjon og utseende skal opprettholdes. Avhengig av hvor sårbare overflatene er for sol, vann og mekanisk slitasje varierer behovet for hvor ofte og hvor mye vedlikehold som kreves.

I tillegg til normalt vedlikehold, i form av å regelmessig tørke av møblene med et mildt vaskemiddel, skal man ha som regel at man et par ganger i året ser over overflatene mer oppmerksomt. Vær ekstra oppmerksom på horisontale flater. Hvis du er usikker på hvor mye arbeid du vil legge ned i vedlikehold av treverket kan man prøve en mindre synlig del av treet, for eksempel en rygg eller en side. Med mindre hyppig vedlikehold av oljet tre vil en gråere tone kunne oppnås raskere, noe som også er verdsatt av mange. Med et normalt vedlikehold vil treverket eldes vakkert og oppnå lang levetid.

Vi bruker sent voksende, fersk furu fra Nord-Sverige med riktig fuktighetsinnhold til våre benker og lenebenker. Dette for å tåle vårt skandinaviske klima med de mektige sesongmessige endringer som følger med. Gjennom hyppig vedlikehold har furu godhet livslengde og formstabilitet. På eldre benker kan man imidlertid se sprekker og noen ganger spor av trevler.

Selv kvister blir merkbare når treet er plassert utendørs. Friskt og rødaktig tre inneholder harpiks, og ved temperaturer over +38 grader "koker" harpiksen og vil kunne komme ut. Det er bare en liten del av harpiksen som vil kunne trenge ut på denne måten, da hoveddelen forblir og beskytter treet fra råte. Risikoen for utfelling av harpiks forekommer hovedsakelig i løpet av de første gangene virket utsettes for høy varme. Skulle likevel harpiks fortsette å trenge ut bør det skrapes lett med en kniv for å fjerne harpiksens hoveddel. Deretter vaskes med lakknafta

N O R F A X

slik at gjenværende harpiks oppløses. I noen tilfeller må treet også males og oljes igjen.

VEDLIKEHOLD AV OLJET FURU

- Unngå overflatebehandling i direkte sollys eller hvis temperaturen er under +10 grader.
- Pass på at treet er rent og tørt (bruk ikke høytrykksvask for rengjøring!)
- Slip lett med fint sandpapir, f.eks. sandpapir med grovhet 180, og fjern støv.
- Stryk på oljen med en pensel og la den tørke i 20-30 minutter.
- Tørk av overflødig olje og lagre brukte filler på riktig måte i forhold til risikoen for selvantennelse.
- La oljen tørke.

Treverket bør behandles med en tre-konserveringsolje én eller to ganger i året, helst på våren når fuktigheten er lav. Vi anbefaler en olje med høyt tørrstoffinnhold og som inneholder fungicider eller tilsvarende. En slik olje gir en god beskyttelse selv mot svart mugg. Svart mugg ødelegger ikke skogen, men kan indirekte bane vei for andre tre-destruktive sopptyper.

RENGJØRING AV BETONGPLATER

Smuss forårsaket av luft og trafikkforurensning blir lettest fjernet med vann og kost. Ved vanskeligere belegg brukes egnet vaskemiddel. Den grå fargen til betongbelegget vil forandre seg sakte over tid pga. påvirkning av organisk og uorganisk materiale, luftforurensning og liknende. Det grå betongbelegget blir noe mørkere over tid. Gjentatt rengjøring med vann og kost eller høytrykksvask kombinert med vaskemidler fjerner det meste av smuss. Unngå å skade betongen med høytrykksvasking med for spiss stråle. Om toppen av betongen ikke blir rengjort vil den bli mer og mer mottakelig for smuss og levetiden avtar.

MOSE, SOPP OG ALGER

Omkring betongsålen kan det legge seg mose, sopp og alger, som vil kunne forekomme spesielt på nordsiden av leskuret. Dette vil normalt forsvinne når den fuktige tiden er over, men kan om nødvendig fjernes med 10 prosent ammoniakkløsning, ugressgift eller kloroppløsning 1: 1.

N Ò R F A X

TYGGEGUMMI

Dersom høytrykksvasking ikke hjelper kan tørris fryse flekken. Deretter kan tyggegummien skrapes bort. Tyggegummi kan også oppløses med kloroform og skrapes bort.

OLJEFLEKKER

Fersk olje suges opp med papir, sagflis eller klut. Oljeflekker som har trukket ned i belegget vaskes bort med skurepulver og varmt vann. Ulike typer avfetting er også bra. Oljen skader ikke belegget.

RUSTFLEKKER

Rustflekker kan fjernes ved høytrykksvasking. Uten høytrykksvask kan lett rust fjernes med 10 prosent oksalsyre. Rust som har trengt ned i overflaten fjernes med en pasta av like deler 15 prosent natriumcitrat og glycerol. Pastaen skal være på i to-tre dager før skraping og vasking.

KALK

Kalkutfelling kan forekomme, men beretter ikke til reklamasjon. Kalkavsetninger består av kalsiumkarbonat fremstilt av kalsiumhydroksid og karbondioksid med tilførsel av vann. Kalkavsetninger kan på ingen måte skade betongen og er en naturlig prosess av betongherdingsprosessen. Normalt forsvinner kalkutfelling etter en tids påvirkning av vær og daglig slitasje. Du kan imidlertid akselerere dette ved å vaske belegget med grov sand (type strandsand). I mer alvorlige tilfeller kan overflaten skrubbes med en 10 prosent saltsyreoppløsning. Husk å skylle grundig med vann etterpå.

SNØ, STRØSAND OG SALT

(Salt kan ha en nedbrytende effekt på betong og miljø.)

Måk/kost fundamentet rent for snø og sand. Eventuell is kan fjernes ved salting. Med riktig dosering av saltinnhold vil salting ha ubetydelig innflytelse på levetiden til belegget. Bruk alltid natriumklorid (NaCl) koksalt. Ved spredning av saltvann er det vanlig å bruke én del salt som oppløses i fire deler vann.